

ФАКУЛТЕТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ - СКОПЈЕ

Студиска програма: **ФОРЕНЗИЧКИ НАУКИ**

Времетраење на студиската програма: **1 година**

ЕКТС кредити: **60**

Цели на студиската програма

На Факултетот за безбедност како високообразовна и научно-истражувачка институција во областа на криминалистиката, безбедноста и заштитата, се спроведува високообразовна, научно-истражувачка и применувачка дејност, како и континуирано образование и обука. Со реализирањето на современи студии, Факултетот за безбедност го осмислува до крај своето постоење, ја заокружува својата физиономија на наставно-научна и истражувачка институција од областа на безбедноста и борбата против криминалитетот со што ги оправдува општествените потреби за нејзиното основање.

Основна цел на студиите (за стручно и научно усовршување – прв степен, и мастер – втор циклус на студии од областите на криминалистиката, е поставување на национален систем на образование што ќе биде конститутивен и компатибилен со меѓународно признатите стандарди во тие области.

Посебна цел на студиите е оспособување на високостручни и компетентни кадри за работа во институции и служби од соодветната област, како и научно-истражувачка и наставно-образовна работа во областа на криминалистичко-криминолошките и безбедносните науки.

Задачи на студиите се:

- а) Изучување на теоретските и практични проблеми од областа на безбедноста, криминалистиката, криминологијата, полициските науки и др. како основи за успешна работа за реализација на практични и теоретски активности како оперативни, аналитички, специјалистички, научно-истражувачки и научно-образовни задачи;
- б) Оспособување на кадрите (специјалисти и магистри) за самостојни и тимски научно-стручни истражувања од наведените области и проблеми, како и примена на научните и стручните сознанија во практиката;
- в) Поттикнување и натамошно развивање на научната мисла во овие области, како основен предуслов за ефикасна организација и ефективност во борбата против криминалитетот и општествено негативните појави и тенденции, како и постигнување на оптимално ниво на безбедност и заштита на општествените и личните вредности на граѓаните;
- г) Остварување на други општествено оправдани цели што произлегуваат од остварувањето на основните задачи на високото образование и науката во развивањето на научната мисла и нејзината примена во практиката, како и од посебните задачи на Факултетот за безбедност во подготвувањето на високо стручни кадри и развивање на научната мисла во системот на безбедноста и борбата против криминалитетот и општествено негативните појави и тенденции;

Со наставата на студиите ќе се обезбеди:

- а) Високо научно и стручно ниво на студии во склад со современиот и развојниот тренд на криминалистичко-криминолошките и безбедносно-полициските науки;
- б) Изучување на нови и продлабочување на стекнатите знаења на повисоко ниво од претходното образование, а во функција на издигнување на професионалната дејност и поефикасна безбедност и заштита;

в) Насочување и оспособување на студентите за самостојна и креативна научна и стручна работа во текот на студиите и после тоа;

Како **главната целна група** се студентите кои се заинтересирани за образование во областа на криминалистиката, безбедноста, полициските, правните и општествените науки, а во тој склоп превенцијата и справувањето со криминалитетот и другите социо-патолошки појави и негативни тенденции.

Резултати од учењето (специфични дескриптори на квалификации)

Знаења и разбирање:

Покажува знаење и разбирање за појави и процеси од областите на безбедноста кое се надградува врз претходното образование и обука; разбирање на резултатите од истражуваните појави/процеси; ги препознава појавните облици и согласно тоа го подготвува и пишува планот за спротивставување на таа појава/ процес; ги репродуцира добиените информации и податоци и пишува извештаи за безбедносни појави/ процеси, ги класифицира разузнавачките информации. Покажува знаење и разбирање за истражувањата на одредени безбедносни појави ги објаснува на соодветните институции заради координиран настап и благовремено постапување, способност да ги оправдува преземаните превентивни мерки и оперативни- тактички и истражни методи и средства пред соодветните институции.

Примена на знаењето и разбирањето:

Покажува професионален пристап кон работата. Покажува компетенции за идентификација на безбедносните појави и процеси, ги анализира истите и ги предвидува методите, средствата и начините на спротивставување на загрозувањето на безбедноста од различни поединци, групи и средини. Може да го примени знаењето и разбирањето во преземање оперативни тактички мерки и дејствија; Покажува компетенции да реализира криминалистичко-технички вештачења и докажувања, да применува научно-технички методи за регистрација и идентификација на лица, предмети, пронаоѓање, фиксирање и докажување на материјалните траги; Способност во оперативната пракса брзо да ги препознае сите индикатори од психолошка природа и успешно да ги совлада сите проблеми во конкретни ситуации (апсење, приведување, потеря, нарушување на ЈРМ, граѓански немири и сл); способност да оценува теоретски и практични прашања и проактивно и реактивно да постапува во сузбивање на криминалитетот; Способност за проценка за соодветно постапување со жртвата на кривичното дело; да применат практични службени постапки на приведување, легитимирање, врзување со лисици; да совладуваат простор со усложнети и отежнати природни и вештачки пречки; да применат елементарни одбранбени техники на удари и блокади; да ги применува етичките норми и кодексот на однесување на полицијата; да учествува во откривањето на терористички групи; да учествува во успешно откривање, расветлување и докажување на извршени и пријавени кривични дела од општиот криминал; да ја менаџираат работата во безбедносните институции; да учествува во справување на акции за справување со критични настани; ги пронаоѓа најадекватните мерки за пронаоѓање, оневозможување и прибирање на материјал за докажување на истите; ги пронаоѓа и поткрепува аргументите добиени врз основа на податоците и информациите на кои за предмет на истражувања се безбедносните појави, за делување кон тие појави.

Способност за проценка:

Преку споредувањето на податоците и информациите врши критичко оценување на резултатите, оценување на нивната веродостојност, навременост и соодветност, споредување и синтеза со веќе добиените сознанија и градење на стратегии за делување спрема тие појави; да биде способен да ја анализира и оценува безбедносната ситуација и да превзема мерки за заштита на виталните интереси на државата кои се нарушени од облици и извори на загрозување од внатре и од надвор;

способност да оценува теоретски и практични прашања, да дава објаснување за причините и да избере соодветно решение.

Комуникациски вештини:

Да биде способен да комуницира и дискутира со стручната и нестручната јавност за информации, идеи, проблеми и решенија во областа на безбедноста, кога критериумите за одлучување и опсегот на задачата се јасно дефинирани; да презема поделена одговорност за колективни резултати; способност за независно, самостојно учество, со професионален пристап, во специфични, научни и интердисциплинарни дискусии со своите колеги, пошироката околина во рамки на областите кои ја третираат безбедноста како предмет на елаборација.

Вештини на учење:

Презема иницијатива да ги идентификува потребите за стекнување понатамошно учење на безбедносните појави и процеси, со висок степен на независност.

ЛИСТА НА ПРЕДМЕТИ

Семестар 1

Кривично право-материјални и кривично-процесни аспекти (6 ЕКТС)

Слушателите да се запознаат со основните кривично-правни институти и кривични дела од кривично-материјален аспект, да се запознаат со основните кривично-процесни односи и субјекти во кривичната постапка, со доказите и доказните средства, за да можат да ги препознаваат и да бидат способни да го усмеруваат и координират форензичкото истражување кон релевантни докази во кривичната постапка

Истражување на местото на криминален настан (6 ЕКТС)

Основни цели на програмата се: студентите да се запознаат со теореските и практичните сознанија на форензичката наука; низ интердисциплинарен пристап да ги усвојуваат современите сознанијата од природните, општествените, судско-медицинските, техничките и дрги науки; да се оспособат со компетенции за непосредно, ефективно и тимско извршување на криминалистичко-форензички задачи при истрагите на местото на криминален настан и обезбедување на квалитетен доказен материјал за понатамошни форензички вештачења во функција на разјаснување на каузалитетот на настанот, откривање на сторителот, докажување на објективната вистина и утврдување на субјективната (не) одговорност од страна на надлежен суд.

Форензичка криминалистика (6 ЕКТС)

Развивање на знаењата за примена на криминалистичките техники во форензичките науки; Овозможување на практична примена на релевантна техника за решавање на проблеми од криминални случаи; Објаснување на методите и постапките применувани во криминалистичките лаборатории за идентификација и карактеризација на форензичките доказни примероци

Форензичка медицина (6 ЕКТС)

- Запознавање на учесниците со основите на судската медицина
- Значење, вредност и индикации за судскомедицинска обдукција
- Судскомедицинско вештачење, квалитет и употребливост
- Критериуми за избор на вешти лица
- Лекарски грешки и несовесно лекување
- Основи на ДНА форензичната анализа

Методологија на истражување на безбедносните појави (6 ЕКТС)

Покажува знаење и разбирање научно-истражувачка работа, умее да воочи, идентификува проблем и да дефинира предмет на истражување. Умее да дефинира предметот, да ги определи целите и да изведе хипотези. Се стекнува со знаења за изработка на инструмент за истражување и умее да примени постапки за собирање и обработка на податоци. знае да изготви табела, графички прикази, да ги прочита и да ги интрпрететира податоците и врз основа на тоа да изврши анализа. Оспособен е да изготви продлабочен аналитички документ во облик на магистерска теза.

СЕМЕСТАР 2

Форензичка хемија (6 ЕКТС)

Со изучување на овој предмет студентите ќе стекнат знаења за основите на теориската и практичната хемија применети во форензиката. Се почнува со основните принципи на хемијата како што се атомската и молекулската структура, за понатаму, преку совладување на основите на органската хемија, и други специфични делови од хемијата да се премине на конкретно користење на нејзините алатки како што тоа го практикуваат форензичарите. Овој предмет ги илустрира форензичките примени на повеќе аналитички техники. Затоа целта е, студентите да ги совладаат основните принципи на статистиката применета во хемијата, техниките на семплирање и проценка на квалитетот на добиените податоци. Станува збор за инструментална анализа на форензички примероци во микро и макро форма, како што се: дрогите, остатоци од активирани експлозивни материи и барутни остатоци од испалувања од огнено оружје, мастила, бои и пигменти, полимерен материјал, хартија, стакло, земја и др. Тука посебно место ќе заземе микроскопијата, а посебно поглавие е посветено на истражувањата во форензичката токсикологија. Целта е, студентите да ги совладаат постапките на класификација на форензичките примероци, како и нивна идентификација и квантификација. Преку совладување на оваа наставна програма, студентот ќе биде во можност да ги интерпретира собраните податоци и успешно да спроведе квантитативна обработка соодветна на теоретските и експерименталните примени на форензичката хемија; да примени научни принципи и да развие практични знаења и вештини специфични за структурата.

Форензичка биологија (6 ЕКТС)

Овој предмет треба да обезбеди изучување, идентификување, криминалистичко толкување и вештачење на внатрешниот молекуларен состав на биолошките траги од местото на настанот. Како и поставување на формално-правните основи во однос на легалитетот и легитимитетот на биолошките траги со цел нивно прифаќање од страна на судот во форма на докажен матријал.

Форензичка физика (6 ЕКТС)

Овој форензички предмет се заснива на принципите и апликациите на балистиката и на огненото оружје. Изучувањето на балистиката (физичките принципи на внатрешната балистика, меѓубалистика, надворешната балистика, терминалната балистика и балистиката на рани.) ќе овозможи темелно разбирање на физичките процеси што се случуваат при испалување на проектилот од огненото оружје, односно динамиката на движење долж патеката и манифестациите кои настануваат при удар во препреки на коишто наидува. Бо тек на изучувањето на овој предмет, ќе бидат поткрепени со практична работа која ќе овозможи подобро разбирање на физичките принципи, како и совладување на постапките за успешна идентификација на оружјето и муницијата што тоа ја користи. Накратко речено, содржината на предметот му обезбедува на студентот солидно изучување на специфични тематски подрачја и квалитетна и современа форензичка практика. Покрај балистиката студентите ќе се стекнат со знаења и од областа на акустиката и форензичката аудио анализа. Целта е да се стекнат со знаења за физичките поими за звукот и да се опишат аудио дигитални и форензички примени и техники во процесуирање на сигналот.

Форензичка екологија (6 ЕКТС)

Предметот за форензичко истражување на еколошки кривични дела има за цел: добивање на научни и стручни сознанија за процесите на условите до кои доаѓа до загадување, како и за материите кои го предизвикуват процесот на загадување на екосистемите на животната средина, начинот на земање брисеви (траги) од местата на еколошки кривични дела, оспособување на студентите за самостојна работа при обработката на земените примероци со помош на соодветни хемиски и физички методи.

Форензичко истражување на пожари и палежи (6 ЕКТС)

Предметот форензичко истражување на пожари и палежи, има за цел да преку добивањето на научни и стручни сознанија за процесите на условите под кои доаѓа до појавата на пожари и пањевина, како и материите кои го предизвикуваат процесот на горењето, условите под кои се појавуваат пожарите, начинот и методите на истражувања. Земање брисеви од центарот на пожарот (палјевината). Да ги оспособи студентите за самостална работа при обработката на земените примероци со помош на соодветни хемиски и физички методи

Форензичко истражување на економско – финансиска документација (6 ЕКТС)

Стекнување со знаења и вештини за пронаоѓање, обезбедување, законска анализа на економско – финансиска документација и препознавање на траги на фалсификување или монтажа на делови од документи, компарација на документи кои потекнуваат од извршено кривично дело и законски документи, анализа на ракопис, анализа на текст и анализа на материјално и финансиско сметководствена документација, пронаоѓање на траги и докази во документи кои укажуваат на кривично дело и докази и информации кои го идентификуваат сторителот на кривичното дело преку компарација на спорен и неспорен ракопис, анализа на спорни документи според печат и штембил.

Форензичко истражување на експлозии и експлозиви (6 ЕКТС)

Предметот форензичко истражување на експлозии и експлозиви има за цел да преку добивањето на научни и стручни сознанија за процесите на условите под кои доаѓа до експлозија, како и материите кои го предизвикуваат процесот на експлозија. Начинот на земање брисеви (траги) од местата на експлозијата, да ги оспособи студентите за самостална работа при обработката на земените примероци со помош на соодветни хемиски и физички методи

Форензичко истражување на терористички акти (6 ЕКТС)

Студентите ќе се стекнат со знаења за постапки и начини на обезбедување, постапување, истражување, пронаоѓање на траги, предмети и докази во функција на расветлување на случајот.

Форензичка фотографија (6 ЕКТС)

Овој предмет им овозможува на студентите преглед на состојбите на самото место на снимање како и дигитална обработка на сликите за форензичка употреба. Исто така, покажува како може да се направи самата снимка - од нејзиното создавање па сè до дигиталната обработка, како и изучување на примената на ваквата обработка на слика во форензиката. Една од задачите на овој предмет е да се покаже како може да се направат и да се обработат снимките за да се зголемат деталите без да се наруши интегритетот на сликата. Предметот овозможува запознавање со некои суштински техники кои би можеле да се искористат во некоја подоцнежна проектна задача. Пристапот е ориентиран кон практичната примена, но со доволно теоретски темели да се осигура дека алгоритмите на самата обработка на сликата се разбрани

Статистички и ит методи во форензика (6 ЕКТС)

Да покаже доволна блискост со техниките за квантитативна анализа на податоци при обработка на множества на податоци во пракса;
Препознае различни типови на податоци и користи соодветни методи на анализа;
Демонстрира познавање на соодветни компјутерски пакети за анализа на податоци;
Покаже компетенции при користење на соодветни пакети;
Работи ефикасно како дел од тим или независно; Демонстрира умешност во вештини за добивање на информации, вклучувајќи користење на библиотека, вештини на учење неопходни за личен развој, надоградување и усовршување.

Форензичко истражување при крвни и сексуални деликти (6 ЕКТС)

Стекнување со вештини и знаења за истраги и претпрелиминарни анализи и толкување на материјалните траги на местото на настанот кај крвните и сексуалните деликти. Обезбедување на материјалните траги карактеристични за овој тип на кривични дела. Стекнување на компетенции и знаења за справување со жртвите и осомничените, нивно третирање од форензички и виктимолошки аспект.

Форензичко истражување на сообраќајните деликти (6 ЕКТС)

Цели на програмата е студентите да се стекнат со продлабочени и интердисциплинарни знаења за форензиката и нејзината примена кај сообраќајните деликти и несреќи во патниот, железничкиот, воздушниот и водениот сообраќај (етиолошки и феноменолошки карактеристики); Да се оспособат за непосредно и компетентно работење при криминалистичката обработка и форензичкото истражување на местото на настанот на сообраќајниот деликт и несреќа, а со тоа да даваат придонес во превенцијата на сообраќајните деликти.

Компјутерска форензика (6 ЕКТС)

Стекнување со знаења, техники и можности на обезбедување на електронски докази за извршени кривични дела со употреба на компјутерска технологија и компјутерски систем или за извршен криминален напад над компјутерски систем и компјутерски податоци и мрежи, аквизиција и обработка на компјутерски (електронски докази), нивна селекција, анализа и припрема за употребливост во правосудниот систем.

Форензичка психологија и психопатологија (6 ЕКТС)

Форензичка психологија и психијатрија тргнуваат од начелото по кое , во расветлувањето на кривично дело и во неговото пресудување, се земаат предвид психолошките околности односно личноста на сторителот и неговата душевна состојба во време на сторувањето на делото. Целта на предметот е запознавање со психолошко и психијатриско вештачење, проценување на личноста на сторителот на кривичното дело, врската помеѓу него, неговото минато и стореното дело, како и она што од сторителот може да се очекува во иднина, неговата душевна состојба за време на извршувањето на делото, присуство или отсуство на душевното пореметување. Запознавање со психопатолошките појави и нивно судско-психијатриско и криминалистичко значење како помош на судот во решавање на повеќето предмети во кривичната и граѓанската постапка.